A klinikai főorvosnő gyűrűjét még Ady Endre is látta

2019. április 02.

Hogyan befolyásolja a hivatástudatot az orvos lelki alkata, kulturális kötődései és személyisége? Az általános kérdésre egyedi választ adunk dr. Roszik Melitta példáján. Az SZTE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet klinikai főorvosa, aki fogyatékkal élő gyerekek és felnőttek fogászati kezelésénél nyújt altatást, még a szülői házban tanulta meg, mennyire fontos az elesettekkel, idős emberekkel és a gyerekekkel való törődés.

Cikk nyomtatás Link küldés Tetszik 0 Tweet

Roszik Melitta 8 évesen már orvos akart lenni. Történt ugyanis, hogy perforált vakbélgyulladással életveszélyes állapotban került a ceglédi kórházba, annyira kritikus volt a helyzet, hogy a szülei már csendben elbúcsúztak tőle. Ám Melittára nemcsak az orvosi beavatkozás hatott, hanem az orvosok és ápolók kedvessége.

Az SZTE Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet klinikai főorvosa azt vallja, hogy magánemberi és orvosi életének máig vezérlőfonala a gyerekkori élményekből táplálkozó pozitív szemléletmód, fontos számára a családi hagyomány, és a gazdag kulturális és lelki élet. Ha a családja irodalmi kötődései felől próbáljuk igazolni ezt a gondolatsort, akkor a legendás nagyapa alakját idézzük, aki Budapesten banktisztviselő volt a múlt század elején, 7 nyelven beszélt, számos írása jelent meg a Nyugat című folyóiratban. Lovag Ádám néven pedig 1914-ben megjelent Gulácsy Lajos által illusztrált első verseskötete, melynek előszavában Karinthy Frigyes így köszöntötte a lírikus babérokat dédelgető szerzőt: "... ön kinyitja az ajtót és így szól: "jónapot".... ez az idegen nem

fecsegni jött, hanem mondani akar valamit..." Vagy vegyük például Roszik Melitta gyűrűjét, azt a zöld köves aranygyűrűt, amit Ady Endre is megcsodálhatott, ugyanis a szegedi aneszteziológus nagyanyjának nagynénje, Szalkay Melitta kezelőorvosa volt a költő géniusznak, a gyűrűt pedig azóta a család hölgytagjai egymástól öröklik. Ady Endre Keserű imádságok Mylittához című versciklusának címadó múzsáját üdvözölhetjük az ország egyik legelső doktornőjében. Az aneszteziológus életében a zene is nagy szerepet játszik, ugyanis amikor jelentkezett az egyetemi kórusba, későbbi párja, Gyüdi Sándor karmester - a Szegedi Nemzeti Színház zeneigazgatója, a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgatója - mellé ült, mert nem volt kottája, csak utólag derült ki, hogy arra volt kíváncsi, Melittának milyen a hangja. Később meghívta a Canticum Kamarakórusba, ahol 15 évig énekelt, jelenleg a Vaszy Viktor Kórus tagja. (Legközelebb húsvét után adják elő két alkalommal Rossini Stabat Mater-ét.)

És végül a négygyermekes szegedi doktornő kézügyességét is megemlítjük, zsűrizett vesszőkosara, préselt virágképe, különféle játékos terménybábok, és Kass János Fejek sorozatának továbbgondolásaként egy „fej-lámpa” dicséri tehetségét. Nemcsak a művészi, hanem a lelki élet is sorsdöntő a családban, a főorvosnő lelkészcsaládban nőtt fel öt testvérével, édesapja a rendszerváltást követően újraindította és újraépítette Albertirsán az egyházi iskolát, ami halála után felvette a nevét, és lett Roszík Mihály Evangélikus Általános Iskola. Melitta úgy fogalmaz, hogy valójában a szülői otthonban tapasztalta meg, mennyire fontos a gyengékkel és betegekkel való törődés.

És hogy ennek a kis kulturális kitérőnek mi köze a medicinához? Nagyon is sok, ha az orvos-beteg kapcsolat szempontjából az orvosi empátia és lelki nyitottság, érzékenység szerepét emeljük fókuszba. Roszik Melitta fő szakterülete a szájsebészeti anesztézia, valamint a sérült és fogyatékkal élő felnőttek és gyerekek fogászati kezelésénél alkalmazott anesztézia. A különleges igényű betegek fogászati ellátása ugyanis speciális terület, a kezelésre szorultak kevésbé együttműködőek, vagy egyáltalán nem azok, és gyakran a legegyszerűbb beavatkozásokat is csak altatásban lehet elvégezni náluk. A megszokott fogorvosi ellátó helyeken azonban nincs lehetőség az altatásra, ezért van szükség olyan komplex ellátást biztosító centrumokra, ahol rendelkezésre áll az altatás mellett a fogorvosi ellátáshoz szükséges teljes infrastrukturális háttér. **2014-ben a szegedi minta alapján hozták létre a centrumokat az ország négy egyetemén, a Bethesda Gyermekkórházban és a Heim Pál Gyermekkórházban. Így az ország minden területén elérhetővé tették az altatásban történő fogászati kezelést.**

Szegeden jelenleg az SZTE Általános Orvostudományi Kar - Fogorvostudományi Kar Fogászati és Szájsebészeti Klinika speciális rendelőjében látják el az egész régióból a sérült betegeket. – Bár időről időre voltak és vannak próbálkozások a főképpen értelmileg akadályozott betegek fogászati ellátásában, Szegeden a ’90-es évek végén kezdődött el a különleges ellátás szakmai hátterének kiépülése. A szájsebészeti anesztézia rejtelmeibe Prof. dr. Méray Judit vezetett be. A betegek szedációban történő kezelésének gondolata a Fogorvostudományi Kar fogorvosa, dr. L. Kókai Erzsébet klinikai főorvos bíztatására indult el és működik azóta is. Lépésről lépésre alakult ki a rendszer, a gyerekfogászati rendelőben kezdődtek a speciális kezelések, elsősorban szorongó gyerekeknél, de egyre többször alkalmaztuk enyhén, közepesen és halmozottan sérült gyermekeknél is – összegezte Roszik Melitta. Elmondta még, hogy **a betegeik között sok volt a koraszülött, akiknél a leggyakrabban előforduló kísérőbetegség az epilepszia. A pácienseik egy része Down-szindrómás, mintegy száz ilyen betegük volt, és különböző súlyossági fokozatú autista. Számos „ritka” betegségben szenvedő páciens ellátását vállalták.** Az elmúlt húsz évben egyre bővült az ellátottak köre, ami az aneszteziológiai lehetőségek fejlődésének is köszönhető. Az altatásban történő fogmegtartó kezelések már 2001-ben indultak a szájsebészeti műtőben, ekkor heti egy nap állt rendelkezésre, ma már havi 10 nap tudják fogadni a betegeket.

Szakmailag a legnagyobb kihívás? - Az autista betegek- hangsúlyozza a doktornő. Hiszen velük a legnehezebb a kapcsolatteremtés. Hogyan alakul ez a folyamat a beteg és az orvos között? - Egy-egy betegségtípusnál mást és mást igényel a kis páciens, igyekeztünk rájönni, hogyan tudjuk megközelíteni a kis zárt világukat, kimozdítani őket a megszokott környezetből, és nehéz megtalálni a hozzájuk vezető utat vagy megoldást. Ennek nagyon fontos része, hogy a betegek ruhástól ülnek a fektethető fogorvosi székbe, és jó esetben nem is emlékeznek a procedúrára. Egy négyéves autista kislányt például úgy vittünk a kezelőbe, hogy még a kesztyűcskéjét is rajta hagytuk, és így helyeztük rá finoman az altató maszkot. Olyan eset is volt, amikor két kezét mereven a falnak támasztó kis beteget kellett nagyon óvatosan megnyugtatni, lassan intravénásan szedálni, és csak így tudtuk a kerekesszékbe helyezni - avat be az aneszteziológus.

A szegedi gyakorlat szerint a fogyatékkal élő betegeknél nagyon ritkán intubálnak, vagyis nem tubust helyeznek le a légcsőbe, hanem egy sokkal kíméletesebb eljárást alkalmaznak, az úgynevezett laringeál maszkot. Az ellátás magas színvonaláért felelő állandó munkacsoport tagjai a legkíméletesebb anesztézia alkalmazása mellett arra törekednek, hogy a beteg minél kisebb megrázkódtatással és fájdalommal essen túl a beavatkozáson.

SZTEinfo:Lévay Gizella
Fotó: Bobkó Anna

Cikk nyomtatás Link küldés Tetszik 0 Tweet

Kövess minket!